

## ผลของการใช้โปรแกรมฟื้นฟูผู้ป่วยภายหลังผ่าตัดเปลี่ยนข้อเข่าเทียม

นางสาวธัญชนก ดำริห์

กลุ่มงานเวชกรรมฟื้นฟู โรงพยาบาลศรีสะเกษ

**หลักการและเหตุผล** การฟื้นฟูผู้ป่วยหลังการผ่าตัดเปลี่ยนข้อเข่าเทียมคือ ลดปวด เพิ่มกำลังกล้ามเนื้อ เพิ่มองศาการเคลื่อนไหวของข้อเข่า การฝึกเดินด้วยเครื่องช่วยเดิน และป้องกันภาวะข้อเข่าติด งอเหยียดเข้าไม่สุด ดังนั้นการดูแลรักษาฟื้นฟูระยะหลังได้รับการผ่าตัด และการติดตามผลการรักษาที่มีความสำคัญ เป็นสิ่งที่ควรคำนึงถึงเป็นอย่างยิ่งเพราะสามารถบ่งบอกถึงคุณภาพการดูแลรักษา รวมถึงการวางแผนการจำหน่ายผู้ป่วยของผู้ดูแลได้อย่างดี

**วัตถุประสงค์** เพื่อติดตามผลการฟื้นฟูของผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาโดยการผ่าตัดเปลี่ยนข้อเข่าเทียม

**ระยะเวลาที่ทำการศึกษา** สิงหาคม พ.ศ.2562 – มีนาคม พ.ศ. 2563

**วิธีการศึกษา** การศึกษาภาคตัดขวาง ทำการศึกษาในผู้ป่วยข้อเข่าเสื่อม 20 คน ผ่าตัดเปลี่ยนข้อเข่าเทียม แผนกศัลยกรรมกระดูก โรงพยาบาลศรีสะเกษ ได้รับโปรแกรมทางกายภาพบำบัด ทั้งก่อน และหลังการผ่าตัด และติดตามผลระยะหลังผ่าตัด 2 สัปดาห์ 1 เดือน และ 2 เดือน โดยประเมินระดับความปวด (VAS) วัดองศาการเคลื่อนไหวของข้อเข่าด้วยโกนิโอมิเตอร์ และระยะทางการเดินเป็นเมตร (จากการซักถามผู้ป่วย)

**ผลการศึกษา** ระดับความเจ็บปวดหลังการผ่าตัดเดือนที่ 1 และ 2 มีระดับความเจ็บปวดน้อยกว่าก่อนผ่าตัด และหลังผ่าตัด 2 สัปดาห์ องศาในการงอข้อเข่าหลังผ่าตัด 1 ถึง 2 เดือน งอได้มากกว่าหลังผ่าตัด 2 สัปดาห์ ระยะทางที่เดินหลังผ่าตัด 2 เดือน ได้มากกว่าหลังผ่าตัด 2 สัปดาห์ และ 1 เดือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p < 0.05$ )

**สรุป** หลังผ่าตัด 2 เดือน ผู้ป่วยมีระดับความปวดลดลง องศาการเคลื่อนไหวของข้อเข่าเพิ่มขึ้นและระยะทางการเดินได้มากขึ้น